

Regeringens proposition

2001/02:94

Proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på färjelinjer mellan Sverige och Norge

Prop.
2001/02:94

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 21 mars 2002

Göran Persson

Lars-Erik Lövdén
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna en överenskommelse mellan Sverige och Norge. Överenskommelsen reglerar vilka villkor som skall gälla för att s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge skall få proviantera med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord. I remissen lämnas också förslag till nödvändiga lagändringar med anledning av överenskommelsen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2002.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg	4
2.2	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).	6
3	Ärendet och dess beredning	8
4	Godkännande av överenskommelse mellan Sverige och Norge om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord	9
5	Ändringar i provianteringslagen med anledning av överenskommelsen.....	11
6	Offentlig-finansiella effekter	12
7	Författningskommentar.....	14
7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg	14
7.2	Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	15
Bilaga 1	Den nordiska provianteringsöverenskommelsen.....	17
Bilaga 2	Överenskommelse om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Konungariket Sverige och Konungariket Norge.....	21
Bilaga 3	Lagförslagen i promemorian Taxfreeförsäljning ombord på färjelinjer mellan Sverige och Norge.....	23
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser beträffande promemorian Taxfreeförsäljning ombord på färjelinjer mellan Sverige och Norge.....	27
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag.....	28
Bilaga 6	Lagrådets yttrande.....	32
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 mars 2002.....	34

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2001/02:94

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner överenskommelsen mellan Sverige och Norge om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge,
2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg,
3. antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

Regeringen har följande förslag till lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

dels att 6 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 14 § skall lyda "Återkallelse",

dels att det i lagen skall införas en ny bestämmelse, 14 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Proviaivering med obeskattade gemenskapsvaror och med icke-gemenskapsvaror för försäljning ombord får inte avse spritdrycker, vin eller starköl på fartygslinje mellan svensk hamn från norska gränsen i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till svenska gränsen i öster.

På en sådan fartygslinje får obeskattad försäljning inte överstiga 20 cigaretter eller 10 cigariller eller cigarrer eller 50 gram andra tobaksvaror per passagerare.

Regeringen får medge undantag från bestämmelserna i första och andra styckena i fråga om viss fartygslinje.

Tullverket skall på ansökan besluta att bestämmelserna i första och andra styckena inte skall tillämpas om det är fråga om en fartygslinje mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster med åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell och kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning.

14 a §

Tullverket får återkalla ett beslut enligt 6 § tredje stycket om förutsättningarna för att inte tillämpa paragrafens första och andra stycken inte längre föreligger.

¹ Senaste lydelse 1999:1332.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002. Omfattas en fartygslinje vid lagens ikrafträdande av ett beslut om undantag från de begränsningar som avses i 6 § första och andra styckena skall beslutet anses ha meddelats enligt den nya lydelsen av 6 §. Prop. 2001/02:94

2.2 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

Prop. 2001/02:94

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 9 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

9 §²

En omsättning enligt 2, 2 a, 2 b eller 3 § av en vara anses som en omsättning utomlands, om

1. säljaren levererar varan till en plats utanför EG,
2. direkt utförsel av varan till en plats utanför EG ombesörjs av en speditör eller fraktförare,
3. en utländsk företagare förvärvar varan för sin verksamhet i utlandet och hämtar den här i landet för direkt utförsel till en plats utanför EG,
4. varan levereras till ett fartyg eller ett luftfartyg i utrikes trafik för bruk ombord på ett sådant fartyg eller luftfartyg eller för sådan omsättning som anges i 1 § tredje stycket,
 - 4 a. varan levereras till ett fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för försäljning ombord och avser sådana livsmedel eller livsmedelstillsatser som anges i livsmedelslagen (1971:511), dock inte punktskattepliktiga varor,
5. varan omsätts på fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för konsumtion ombord,
6. det är fråga om en leverans av varor av de slag som avses i 3 § lagen (1999:445) om exportbutiker och varorna är avsedda för försäljning i en sådan butik,
 - 6 a. det är fråga om en sådan försäljning som avses i 1 § andra stycket lagen om exportbutiker,
7. varan är en personbil eller motorcykel som vid leveransen är tillfälligt registrerad enligt 23 § första stycket 1, 2 eller 3 lagen (2001:558) om vägtrafikregister,
8. varan levereras för en sådan utländsk företagares räkning som inte är skattskyldig för omsättningen och leveransen görs inom ramen för ett garantiåtagande som företagaren gjort, eller
9. varan levereras här i landet till en fysisk person som är bosatt eller stadigvarande vistas i ett annat land än ett EG-land, under förutsättning att
 - a. ersättningen utgör minst 200 kronor, och
 - b. säljaren kan visa att köparen har medfört varan vid resa till en plats utanför EG före utgången av tredje månaden efter den månad under vilken leveransen av varan gjordes.

Vid leverans av en vara inom landet till en fysisk person som är bosatt i Norge eller på Åland anses omsättningen som en omsättning utomlands endast om

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2001:568.

1. leveransen avser en vara eller en grupp av varor som normalt utgör en helhet och ersättningen utgör minst 1 000 kronor efter avdrag för skatt enligt denna lag som hänför sig till ersättningen och

2. säljaren kan visa att köparen i nära anslutning till leveransen fört in varan eller varorna till Norge eller till Åland och därvid enligt tullräkning eller liknande handling betalat skatt motsvarande skatt enligt denna lag.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen *begränsas på det sätt som anges för proviantering i 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.*

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen *inte strider mot 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.*

En leverans som avses i första stycket 4 av punktskattepliktiga varor skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen uppfyller de villkor som gäller för proviantering i 7–9 §§ lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002.

I propositionen Ändrade skatteregler med anledning av att taxfreeförsäljningen inom EU upphör (prop. 1998/99:86) bedömde regeringen att den nordiska provianteringsöverenskommelsen har spelat ut sin roll när det gäller att begränsa den skattefria försäljningen på resor mellan å ena sidan Sverige och Danmark och å andra sidan Sverige och Finland och att överenskommelsen därför på sikt bör sägas upp. Däremot ansåg regeringen att överenskommelsen fortfarande har aktualitet när det gäller fartygstrafiken till Norge. De begränsningar i förhållande till Norge som följer av överenskommelsen fördes därför över från förordningen (1994:1694) om viss proviantering m.m. till den nya lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg, provianteringslagen (se prop. 1998/99:86, s. 76 och 77).

Den nordiska provianteringsöverenskommelsen (NPÖ) mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige har gällt sedan år 1969. Överenskommelsen finns i *bilaga 1*. Vilka obeskattade varor som får provianteras i syfte att säljas från kiosker eller liknande försäljningsställen ombord regleras i artikel 3 och beror på om det är fråga om en kort eller lång rutt. Till korta rutter räknas vissa rutter mellan Sverige och Norge. På korta rutter får proviantering endast ske med tobaksvaror, choklad och konfektyrer. På andra rutter kan spritdrycker med en alkoholhalt av högst 60 volymprocent, vin, öl, tobaksvaror, cigarettpapper, choklad- och konfektyrvaror, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmedel provianteras. Dessa begränsningar finns sedan den 1 juli 1999 i 6 § provianteringslagen. Regeringen får enligt samma paragraf medge undantag från begränsningarna.

Det norska finansdepartementet har i skrivelser till det svenska finansdepartementet tagit upp frågan om i vilken utsträckning rederier bör medges undantag från begränsningarna i artikel 3 i NPÖ (Fi1999/4914, Fi2001/54). Även Strömstads kommun har tagit upp frågan i en skrivelse till finansdepartementet (Fi2000/1095). Efter förhandlingar har representanter för svenska och norska regeringarna enats om en överenskommelse i frågan. Överenskommelsen finns i *bilaga 2*. Regeringen beslutade den 6 september 2001 att överenskommelsen skall undertecknas. Överenskommelsen undertecknades i Stockholm den 18 mars 2002. Både svenska och norska regeringen har som mål att överenskommelsen och nödvändiga föreskriftsändringar skall träda i kraft den 1 juni 2002.

Överenskommelsen med Norge måste godkännas av Riksdagen.

Mot bakgrund av ovan angivna förhållanden har en promemoria utarbetats inom Finansdepartementet. I promemorian föreslås att Riksdagen skall godkänna överenskommelsen. Dessutom lämnas förslag till lagändringar för att genomföra överenskommelsen i Sverige. Det rör sig om ändringar i provianteringslagen och mervärdesskattelagen (1994:200). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Finansdepartementet (Fi2001/3998).

Regeringen avser nu att ta upp promemorians förslag.

Regeringen beslutade den 20 december 2001 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Regeringens lagförslag har utformats i enlighet med vad Lagrådet förorddat. I förhållande till lagrådsremissen har också vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten.

4 Godkännande av överenskommelse mellan Sverige och Norge om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Sverige och Norge om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan länderna.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Fjordlinjen* anser att det även bör vara möjligt att få dispens för fartygslinjer som går i trafik norr om Strömstad och Sandefjord och att det skall vara tillräckligt att fartyget kan transportera gods i betydande omfattning. *Sveriges Skeppshandlareförbund* anser att villkoren för undantag är alltför hårda. Övriga remissinstanser tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget att godkänna överenskommelsen.

Skälen för regeringens förslag: Sedan den 1 juli 1999 kan taxfreeförsäljning endast ske på färjelinjer som trafikerar tredje land. Alkoholdrycker kan dock inte säljas skattefritt på färjelinjer mellan svensk hamn från norska gränsen i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till svenska gränsen i öster, s.k. kort rutt. Detta följer av 6 § lagen provianteringslagen. Bestämmelsen grundar sig på artikel 3 i den nordiska provianteringsöverenskommelsen från 1969 (NPÖ). Där regleras vilka obeskattade varor som får provianteras skattefritt i syfte att säljas från kiosk eller liknande försäljningsställen. I vilken omfattning skattefri proviantering får ske beror på om fråga är om en kort eller lång rutt. På korta rutter får proviantering endast ske med tobaksvaror, choklad och konfektyrer. På andra rutter får spritdrycker med en alkoholhalt av högst 60 volymprocent, vin, öl, tobaksvaror, cigarett-papper, choklad- och konfektyrvaror, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmiddel provianteras.

Regeringen får medge undantag från begränsningarna i 6 § provianteringslagen. Det finns ingen kort rutt mellan Sverige och Norge som medgetts dispens enligt provianteringslagen. Däremot beslutade regeringen 1987 att medge färjelinjen Strömstad–Sandefjord undantag från begränsningarna i artikel 3 i NPÖ. Beslutet förhandlades fram tillsammans med Norge, dvs. även den norska regeringen har medgett undantag från de begränsningar som följer av NPÖ. Linjen Strömstad–Sandefjord är den enda korta rutt mellan Sverige och Norge som har rätt att provianteras med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord.

Både svenska och norska finansdepartementet har fått in ansökningar om dispens från begränsningarna i NPÖ. Bland de rederier som har ansökt om dispens finns rederier som hävdar att linjen Strömstad–Sandefjord gynnas på ett otillbörligt sätt och att detta strider mot Romfördragets bestämmelser om konkurrens och statsstöd.

Mot bakgrund av ovan angivna förhållanden har representanter för den svenska och norska regeringen förhandlat fram en överenskommelse om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan länderna. Huvudsyftet med överenskommelsen är att rederier som önskar proviantera obeskattade varor för försäljning ombord på färjor mellan Sverige och Norge skall behandlas lika. Överenskommelsen genomsyras också av parternas önskemål att begränsa taxfreeförsäljningen till fartygslinjer som tillgodoser eller kan tillgodose ett transportbehov. Det är alltså inte frågan om att släppa fri taxfreeförsäljningen på korta rutter mellan länderna.

Enligt överenskommelsen skall förbudsgränsen Lysekil–Risör behållas. Området innanför nämnda gräns delas upp i en zon där absolut förbud råder och en dispenszon, dvs. fartygslinjer som trafikerar kommuner inom sistnämnda zon kan få dispens från behörig myndighet. Dispens skall kunna ges till fartygslinje mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster. Den absoluta förbudsgränsen går alltså omedelbart norr om Strömstad och Sandefjord. Att låta området norr om Strömstad och Sandefjord ingå i dispenszonen skulle kunna leda till dispens för fartygslinjer som går i trafik längs med kusten. Regeringen är därför inte beredd att, som *Fjordlinjen* förordat, låta detta område omfattas av dispenszonen. För att få dispens är det dock inte tillräckligt att fartygslinjen trafikerar kommuner inom dispenszonen utan det krävs också att fartygslinjen bedriver åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell och har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning. *Fjordlinjen* anser dock att det bör vara tillräckligt att fartygslinjen kan transportera gods i betydande omfattning. Vidare anser *Sveriges Skeppshandlareförbund* att kraven på transportkapacitet och åretruntrafik är alltför hårda. För att säkerställa att enbart fartygslinjer som tillgodoser ett transportbehov ges dispens anser regeringen att villkoren i överenskommelsen med Norge inte bör ändras. Villkoren i överenskommelsen motverkar nämligen att taxfreeförsäljning blir den primära anledningen till att starta nya fartygslinjer.

Överenskommelsen bygger alltså på att rederier som uppfyller i förväg fastställda objektiva villkor skall ges rätt att proviantera med obeskattade varor för försäljning ombord. Villkoren motverkar i sin tur att färjelinjer startas i syfte att enbart bedriva taxfreeförsäljning. I avsnitt 6 görs bedömningen att överenskommelsen inte kommer att leda till minskade intäkter från alkohol- och tobaksskatterna. Däremot dras slutsatsen att överenskommelsen sannolikt kommer att gynna gränshandeln med Norge och därmed näringslivet i norra Bohuslän. Det bedöms vidare som troligt att överenskommelsen kommer att påverka sysselsättningen i regionen positivt. Sammantaget får överenskommelsen anses utgöra en lämplig avvägning mellan de olika intressen som frågan om taxfreeförsäljning innehåller och regeringen föreslår därför att riksdagen godkänner överenskommelsen.

5 Ändringar i provianteringslagen med anledning av överenskommelsen

Prop. 2001/02:94

Regeringens förslag: De överenskomna villkoren för dispens från förbudet mot skattefri proviantering med alkoholdrycker för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge skall tas in i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg. Tullverket skall pröva ansökningar om dispens. Tullverket får återkalla ett beslut om dispens om förutsättningarna för dispens inte längre föreligger.

Promemorians förslag: Stämmer överens med regeringens i sak.

Remissinstanserna: *Color Line AS* anser att förslagen synes hindra taxfreeförsäljning av alkoholdrycker mellan Sverige och Norge om ruten utgör en del av en triangelrutt mellan t.ex. Danmark, Sverige och Norge och detta oavsett om ruten mellan Sverige och Norge uppfyller villkoren för undantag. Övriga remissinstanser tillstyrker eller har inga invändningar mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag: Som redogjorts för i avsnitt 3 följer det av 6 § provianteringslagen att proviantering med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord inte får ske på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge. Denna bestämmelse grundar sig på artikel 3 i NPÖ. Enligt 6 § provianteringslagen får regeringen medge undantag från förbudet. I syfte att genomföra överenskommelsen med Norge föreslås att de överenskomna villkoren för dispens från förbudet i artikel 3 i NPÖ mot skattefri proviantering med alkoholdrycker för försäljning ombord tas in i 6 § provianteringslagen. När det gäller invändningen från *Color Line AS* vill regeringen framhålla att dispens även kan beviljas för fartygslinjer som går i triangeltrafik mellan Sverige, Danmark och Norge. Dispens kan dock endast ges för den del av ruten som går mellan Sverige och Norge. En resa mellan Sverige och Danmark eller vice versa är en EU-intern resa, vilket innebär att någon taxfreeförsäljning över huvud inte får förekomma. Detta gäller även om sträckorna ingår i en triangelrutt mellan Sverige, Danmark och Norge (se prop. 1998/99:86 s. 53 och 54).

Det är dock inte tillräckligt att ta in villkoren i provianteringslagen för att uppnå huvudsyftet med överenskommelsen, dvs. att rederier skall behandlas lika. I dag får regeringen medge undantag från förbudet mot skattefri proviantering med alkoholdrycker för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge. En föreskrift om att regeringen får medge undantag för rederier som uppfyller villkoren innebär inga garantier för likabehandling. För att skapa sådana garantier är det nödvändigt att formulera bestämmelsen på så sätt att rederier som uppfyller villkoren skall beviljas dispens. I stället för att föreskriva att regeringen får medge undantag bör det alltså föreskrivas att förbudet inte skall tillämpas i fråga om fartygslinjer som uppfyller villkoren. Det innebär att regeringens befogenhet att medge undantag ersätts med en uttrycklig rätt för fartygslinjer som uppfyller villkoren att proviantera med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord. Fråga uppkommer då om regeringen

även i fortsättningen skall pröva ansökningar om dispens eller om denna uppgift bör flyttas över på någon annan myndighet.

Enligt nuvarande lagstiftning får regeringen medge undantag från förbudet mot att proviantera med obeskattade alkoholdrycker på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge. Eftersom bestämmelsen inte ger rederier någon rätt att få undantag handlar det om ärenden som nästan enbart innehåller politiska lämplighetsbedömningar. När så är fallet är det rimligt att befogenheten att medge undantag ligger hos regeringen. Med den ordning som nu föreslås skall dock förbudet inte tillämpas i fråga om fartygslinjer som uppfyller de överenskomna villkoren. Ärenden om dispens kommer därför inte längre att innehålla några politiska lämplighetsbedömningar. Med hänsyn härtill bör befogenheten att medge dispens från förbudet mot skattefri proviantering med alkoholdrycker flyttas från regeringen till en förvaltningsmyndighet. Eftersom Tullverket är den myndighet som i dag prövar ärenden om tillstånd till proviantering bör Tullverket pröva ansökningar om att förbudet inte skall tillämpas. Tullverkets beslut i ett sådant ärende skall gå att överklaga till allmän förvaltningsdomstol.

Om Tullverket har beslutat att förbudet inte skall tillämpas i fråga om en fartygslinje och fartygslinjen inte längre uppfyller förutsättningarna för dispens är det rimligt att beslutet återkallas. Det föreslås därför att Tullverket skall få återkalla ett sådant beslut om förutsättningar för att inte tillämpa förbudet inte längre finns. Även ett beslut om återkallelse skall gå att överklaga till allmän förvaltningsdomstol.

Enligt 6 § andra stycket provianteringslagen får den obeskattade försäljningen av tobaksvaror ombord på korta rutter mellan Sverige och Norge inte överstiga 20 cigaretter eller 10 cigariller eller cigarrer eller 50 gram andra tobaksvaror per passagerare. Dagens befogenhet för regeringen att medge undantag från förbudet mot proviantering med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord på korta rutter omfattar även begränsningen av den obeskattade försäljningen av tobaksvaror ombord på sådana rutter. Det föreslås därför att de överenskomna villkoren för dispens från förbudet mot proviantering med obeskattade alkoholdrycker också skall gälla som villkor för dispens från begränsningen avseende tobaksförsäljningen.

Det föreslås alltså att de överenskomna villkoren för dispens från förbudet mot skattefri proviantering på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge skall tas in i provianteringslagen och att förbudet inte skall tillämpas i fråga om fartygslinjer som uppfyller villkoren. Ansökningar om att förbudet inte skall tillämpas skall prövas av Tullverket. Tullverket skall få återkalla ett beslut om att inte tillämpa förbudet om förutsättningar för ett sådant beslut inte längre finns. Detta föranleder en ändring i 6 § provianteringslagen. Dessutom införs en ny paragraf, 14 a §.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2002.

6 Offentlig-finansiella effekter

Tullverket skall pröva ansökningar om att förbudet mot proviantering med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord på korta rutter

mellan Sverige och Norge inte skall tillämpas. Detta är en ny arbetsuppgift för Tullverket. Med hänsyn till typen av ärenden är det sannolikt att det högst kommer att röra sig om ett fåtal ärenden per år. Den nya arbetsuppgiften kan Tullverket därför klara inom befintliga anslag.

Eftersom det högst kommer att röra sig om ett fåtal ansökningar om undantag per år kommer inte förslaget att påverka arbetsbelastningen hos de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Förslagen öppnar möjligheter för fler korta taxfreelinjer mellan Sverige och Norge. Antalet korta taxfreelinjer kan alltså komma att öka. Det finns därför skäl att något beröra förslagets effekter på intäkterna från alkohol- och tobaksskatten. Som tidigare nämnts finns det i dag en kort taxfreelinje mellan Sverige och Norge, nämligen Strömstad-Sandefjord. Trots att fråga är om skattefri försäljning är priserna ombord för närvarande förhållandevis höga. En liter Absolut Vodka kostar 260 kronor. På Systembolaget kostar en liter Absolut Vodka 325 kronor. Prisskillnaden är alltså bara 65 kronor. Priset ombord för en liter Campari är 164 kronor att jämföra med Systembolagets pris på 227 kronor. Priserna på starköl och cigaretter ombord ligger i nivå med priserna i land medan priserna på vin och snus ombord är högre än priserna i land.

Det är alltså endast på spritdrycker och starkvin som priserna är lägre ombord än i land. Om fler korta taxfreelinjer kommer i gång kan det leda till lägre priser ombord. Det bör dock påpekas att skattefriheten för resande från tredje land är begränsad till en liter spritdryck eller två liter starkvin. För resande som är bosatta i Sverige och reser in från Norge gäller denna skattefrihet i fråga om varor som inhandlats skattefritt endast om utlandsvistelsen varat i mer än 20 timmar. Det är alltså inte lagligt att åka till Norge fram och tillbaka samma dag och föra in en liter taxfreesprit utan att betala skatt för införseln. Dessutom kräver Tullverket redan i dag att rederierna inte säljer större kvantiteter till varje passagerare än vad som skattefritt får föras in i ankomstlandet. Det är möjligt att flera korta taxfreelinjer kommer att minska norrmännens inköp av alkoholdrycker i Sverige. Som redogjorts för ovan är dock priserna i land på starköl, vin, cigaretter och snus konkurrenskraftiga. Vidare är det inte sannolikt att norrmän bosatta öster om Oslofjorden kommer att utnyttja färjetrafiken för rena inköpsresor annat än i ringa utsträckning. Mot bakgrund av nu angivna förhållanden är det rimligt att anta att förslagen inte kommer att påverka intäkterna från alkohol- och tobaksskatterna negativt.

Som antytts i föregående stycke har Sverige i dag ett förhållandevis stort gränshandelsöverskott i förhållande till Norge. Fler korta taxfreelinjer mellan Sverige och Norge kommer sannolikt att leda till fler besök från Norge. Förslagen får därför anses gynna gränshandeln och därmed näringslivet i norra Bohuslän. Dessutom är det troligt att fler färjelinjer kommer att påverka sysselsättningen i regionen positivt.

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

6 §

Genom de nya bestämmelserna i *tredje stycket* genomförs överenskommelsen med Norge. De nya bestämmelserna innebär att första och andra styckena inte skall tillämpas om en fartygslinje uppfyller villkoren i tredje stycket. Villkoren för undantag har hämtats från överenskommelsen med Norge.

Som första villkor gäller att fartygslinjen går i trafik mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster. Med Strömstad och Lysekil förstås Strömstads kommun respektive Lysekils kommun. Kommungränserna utgör alltså gränsen för zonen, dispenszonen. Det är inte tillräckligt att en av de hamnar som fartygslinjen trafikerar ligger inom zonen. Fartygslinjer som använder en hamn längre upp i Oslofjorden än Strömstad eller Sandefjord kan alltså inte beviljas undantag. Å andra sidan behöver en fartygslinje som använder en hamn söder om Lysekil eller väster om Risör inte ansöka om undantag eftersom första och andra styckena inte gäller för sådana fartygslinjer.

Dessutom krävs att fartygslinjen bedriver åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell. Kravet på åretruntrafik innebär att trafik måste bedrivas under hela året. Fartygslinjer som endast går i trafik under sommarmånaderna kan alltså inte beviljas undantag. Det räcker dock inte med att trafik bedrivs under hela året, utan trafik måste också bedrivas enligt en regelbunden tidtabell. För att uppfylla kravet på regelbunden tidtabell måste en fartygslinje i princip bedriva daglig trafik. Däremot är det acceptabelt att trafiken gör uppehåll under större helger och liknande. När det gäller nyetableringar är det tillräckligt att fartygslinjen har för avsikt att bedriva åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell. Detta bör då styrkas med en fastställd tidtabell. Om tidtabellen ändras efter det att Tullverket beslutat att första och andra styckena inte skall tillämpas kan återkallelse enligt 14 a § övervägas.

Slutligen krävs att fartygslinjen har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning. Detta krav innebär inte att fartyget måste ha separata utrymmen för gods och fordon. Det är alltså tillräckligt att fartyget har utrymme för att transportera gods och fordon i betydande omfattning. Kravet på betydande omfattning får regelmässigt anses uppfyllt om fartyget har kapacitet att transportera 100 fordon. Med fordon förstås personbilar, lastbilar och bussar.

Det bör tilläggas att en fartygslinje som fått bifall till en ansökan enligt tredje stycket måste ansöka om tillstånd till proviantering med obeskattade alkoholdrycker (se 7 §). Tullverket får återkalla ett provianteringstillstånd under vissa förutsättningar (se 14 §). Om en fartygslinje inte beviljas provianteringstillstånd eller får sitt tillstånd återkallat innebär det att fartygslinjen inte kan utnyttja Tullverkets beslut att första och andra styckena inte skall tillämpas.

Av 17 § följer att Tullverkets beslut att avslå en ansökan enligt tredje stycket får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Det föreslagna systemet innebär alltså att Tullverket har att fatta två beslut, nämligen först ett beslut om att första och andra styckena inte skall tillämpas och därefter ett beslut om provianteringstillstånd. Som *Lagrådet* anfört finns det dock inget som hindrar att dessa båda beslut fattas samtidigt när detta är lämpligt.

Bestämmelsen har utformats i enlighet med vad *Lagrådet* förorddat.

14 a §

Enligt paragrafen, som är ny, får Tullverket återkalla ett beslut enligt 6 § tredje stycket om förutsättningarna för att inte tillämpa 6 § första och andra styckena inte längre finns. Det är alltså fråga om att fartygslinjen ändrat rutt, tidtabell eller lastkapacitet m.m. på ett sådant sätt att fartygslinjen vid tidpunkten för återkallelsen inte längre uppfyller villkoren i 6 § tredje stycket. Av 17 § följer att Tullverkets beslut att återkalla ett undantag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Det bör nämnas att en återkallelse av ett beslut enligt 6 § tredje stycket inte innebär att skattskyldighet inträder för alkoholdrycker som provianterats skattefritt före återkallelsen utan enbart att fartygslinjen inte längre får proviantera med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord. Skyldighet att betala alkoholskatt för alkoholdrycker som provianterats skattefritt uppkommer dock om dryckerna används för annat ändamål än det som var förutsättningen för skattefriheten, se 8 § första stycket 7 lagen (1994:1564) om alkoholskatt. En återkallelse påverkar inte heller mervärdesskattefriheten för redan gjorda leveranser till fartyget, jfr. 5 kap. 9 § första stycket 4 och tredje stycket mervärdesskattelagen. Sker däremot leveransen efter återkallelsen skall mervärdesskatt tas ut. Mervärdesskatt skall också tas ut om förutsättningarna för mervärdesskattefrihet inte var uppfyllda vid leveransen.

Bestämmelsen har utformats i enlighet med vad *Lagrådet* förorddat.

Övergångsbestämmelserna

Det finns ingen kort rutt mellan Sverige och Norge som medgetts dispens enligt 6 § provianteringslagen. Däremot beslutade regeringen 1987 att medge fartygslinjen Strömstad–Sandefjord undantag från begränsningarna i artikel 3 i NPÖ. Beslutet förhandlades fram tillsammans med Norge, dvs. även den norska regeringen har medgett undantag från de begränsningar som följer av NPÖ. Övergångsbestämmelsen innebär att beslutet från 1987 skall anses ha meddelats enligt den nya lydelsen av 6 §. Det innebär i sin tur att beslutet kan återkallas med stöd av den nya 14 a § om fartygslinjen inte uppfyller villkoren i 6 § tredje stycket.

7.2 Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

5 kap.

9 §

Paragrafens ordalydelse anpassas till de ändringar i 6 § provianteringslagen som infördes den 1 januari 2000 (SFS 1999:1332) och till de nu föreslagna ändringarna i samma paragraf. Tullverket skall efter ansökan prö-

va om 6 § första och andra styckena provianteringslagen inte skall tillämpas i fråga om fartygslinjer som uppfyller de med Norge överenskomna villkoren för dispens. I stället för nuvarande lydelse föreskrivs därför att en leverans skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen inte strider mot 5 och 6 §§ i nyss nämnda lag. Det innebär ingen principiell ändring. En leverans av alkoholdrycker för försäljning ombord på korta rutter mellan Sverige och Norge skall anses som en omsättning utomlands endast om Tullverket har beslutat att 6 § första och andra styckena provianteringslagen inte skall tillämpas i fråga om mottagaren. Ett sådant beslut är alltså en förutsättning för att få proviantera med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord på korta rutter mellan Sverige och Norge.

Överenskommelse angående proviantering av passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i Danmark, Finland, Norge och Sverige

Regeringen i Finland och tulladministrationerna i Danmark, Norge och Sverige (det danska finansministeriet, det norska tolldirektoratet och den svenska generaltullstyrelsen) har,

i syfte att förenkla tullkontrollen av resandetraffiken med passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i sagda länder utan att effektiviteten i tullkontrollen eftersättes, samt

för att effektivt kunna kontrollera försäljningen och serveringen av obeskattade varor på passagerarfartyg,

träffat följande överenskommelse om proviantering m.m. av passagerarfartyg i trafik mellan ovannämnda hamnar (nordisk provianteringsöverenskommelse):

Artikel 1

I denna överenskommelse förstås med

provantering: ombordtagande på ett fartyg av varor för försäljning eller servering till de ombordvarande passagerarna,

beskattade varor: varor, som vid ombordtagandet är tull-, skatte- och avgiftsbelagda enligt samma regler som vid försäljning till förbrukning i det nordiska land där de inlastas, härvid förutsättes, att det ej i samband med varornas utförsel åtnjutes restitution eller avkortning av tull, skatter eller avgifter och ej heller statssubvention, samt

obeskattade varor: andra varor än ovan nämnda.

Artikel 2

Överenskommelsen gäller passagerarfartyg, som i utrikes trafik uteslutande går mellan hamnar i Danmark (med undantag av Färöarna och Grönland), Finland, Norge (med undantag av Svalbard och Jan Mayen) och Sverige.

Artikel 3

Provantering får ske med följande obeskattade varor för försäljning till passagerare från kiosker eller liknande försäljningsställen ombord, nämligen

a) på rutter, som enligt tullfrihetsreglerna för resande anses som *korta*:
tobaksvaror samt

choklad och konfektyrer,

b) på *andra rutter*:

spritdrycker med en alkoholhalt av högst 60 volymprocent,

vin,

öl,

tobaksvaror,

cigarrettpapper,

choklad- och konfektyrvaror,

parfymer, kosmetiska preparat och toalettmedel.

För servering till passagerare får proviantering ske med obeskattade varor med undantag av tobaksvaror och cigarettpapper.

I övrigt får proviantering ske endast med beskattade varor.

Proviaivering med spritdrycker på korta rutter får icke ske i mindre flaskstorlekar än 3/4 liter och på andra rutter 3/8 liter.

Artikel 4

För försäljning till passagerare får fartyg provianteras med ett efter tullmyndighetens bedömande lämpligt lager av obeskattade varor. Kvantiteterna av de enskilda varuslagen avpassas efter fartygets storlek, trafikområde och förseglingsmöjligheter. Vidare skall hänsyn tagas till om fartyget går på kort rutt eller på annan rutt.

För andra än korta rutter får lagret av spritdrycker, vin, öl och tobaksvaror fyllas på med kvantiteter, som erhålles genom att det efter den senaste provianteringen befordrade antalet passagerare multipliceras med den maximala tullfrihetskvantiteten för resande, bosatt i europeiskt land, med erforderliga avdrag med hänsyn till

a) passagerare, som ej uppnått den för tullfri införsel stadgade minimiåldern,

b) tur- och returpassagerare, som ej är berättigade till fullt obeskattat inköp i båda riktningarna,

c) passagerare, som på grund av utlandsvistelsens korta varaktighet ej är berättigade till ovannämnda maximala tullfrihetskvantiteter samt,

d) passagerare, som icke alls eller icke fullt ut utnyttjar möjligheten till inköp av obeskattade varor.

För korta rutter får lagret av tobaksvaror fyllas på med kvantiteter, som erhålles genom att det efter den senaste provianteringen befordrade antalet passagerare multipliceras med den maximala tullfrihetskvantiteten för varor inköpta på korta rutter, med erforderliga avdrag med hänsyn till de under a), b) och d) nämnda passagerarna.

Storleken av det i första stycket omnämnda lagret fastställles av tullmyndigheten i den hamn, där rутten har sin utgångspunkt.

Avdrag bestämmes för varje rutt av berörda länders tullmyndigheter.

Proviaivering med obeskattat cigarettpapper får ske till en myckenhet, som högst motsvarar tilldelad kvantitet finskuren tobak (cigaretto).

Proviaivering med obeskattade choklad- och konfektyrvaror, parfym, kosmetiska preparat och toalettmedel samt obeskattade varor för servering till passagerare får ske i en efter tullmyndighetens bedömande lämplig omfattning.

Artikel 5

Försäljning till passagerare av spritdrycker och vin i flaskor samt tobaksvaror och cigarettpapper skall ske från kiosk eller liknande försäljningsställe och ej i samband med servering. Försäljning till ombordanställda får ej ske.

Sådan försäljning av varor som avses i föregående stycke får endast ske till passagerare, som uppvisar för resan gällande färdbiljett (även fribiljett), som vederbörligen klippts eller på annat sätt märkts vid ombordgåendet. Vid försäljningen skall biljetten av försäljaren märkas på

tydligt och varaktigt sätt med uppgift om varuslag, försäljningsdatum och, om så erfordras, färdriktning. Då särskilda omständigheter föreligger, äger berörda länders tullmyndigheter avtala, att kontrollen av försäljningen får ske på annat sätt.

Passagerarna skall genom anslag ombord göras uppmärksamma på gällande tullfrihetsregler i de länder som ruten omfattar.

Försäljningskvantiteterna bör av säljaren begränsas så, att passagerarna icke i något av de länder som ruten omfattar kan införa mer än de i tullfrihetsreglerna fastställda kvantiteterna.

Artikel 6

Såsom villkor för proviantering med obeskattade varor gäller, att huvudsyftet med de enskilda turerna är att upprätthålla trafik i vanlig mening. Framgår av omständigheterna, att detta icke är fallet, t.ex. om särskilda arrangemang ombord är huvudsyftet med turen, kan proviantering med obeskattade varor ej medges.

Artikel 7

Redovisning skall ske beträffande de kvantiteter obeskattade spritdrycker, vin, tobaksvaror och cigarettpapper som försäljes från kiosk eller liknande försäljningsställe samt i fråga om de kvantiteter obeskattade spritdrycker och vin som förbrukas vid servering.

Redovisning skall ske särskilt för försäljning i kiosk och liknande försäljningsställe och särskilt för servering. Redovisningen, som skall avslutas en gång per dygn eller, om turen varar mer än 1 dygn, vid avslutningen av varje tur, skall innehålla uppgifter om antalet passagerare på varje enkel tur och skall föras på formulär enligt bilagor till denna överenskommelse.

Artikel 8

Överträder fartyg bestämmelser i denna överenskommelse kan tilldelningen av obeskattade varor till fartyget, efter samråd mellan tullmyndigheterna i de länder som beröres av ruten, nekas helt eller för viss tid.

Artikel 9

Vid handläggning av ärende, som behandlas i denna överenskommelse, skall samråd äga rum mellan tullmyndigheterna i de länder som beröres av den rutt, varom fråga är.

Artikel 10

De kontraherande parterna förpliktar sig att underrätta varandra om etablering av nya rutter och ändring av redan befintliga rutter samt att – efter samråd beträffande de enskilda rutterna – utväxla uppgifter rörande passagerarantal och proviantmängder m.m.

Artikel 11

Prop. 2001/02:94
Bilaga 1

Kontraherande part äger uppsäga denna överenskommelse med en frist av 6 månader.

Artikel 12

Bestämmelserna i denna överenskommelse bör i största möjliga utsträckning tillämpas i fråga om passagerarfartyg som också anlöper hamnar utanför Danmark, Finland, Norge och Sverige samt hamnar på Färöarna, Grönland, Svalbard och Jan Mayen.

Artikel 13

Avvikelser från denna överenskommelse får ej göras, såvida ej samtliga kontrahenter är eniga därom.

Artikel 14

Överenskommelsen träder i kraft den 1 januari 1969 för Danmark, Norge och Sverige. För Finlands del träder överenskommelsen i kraft 30 dagar räknat från den dag då man från finskt håll meddelat de andra kontraherande parterna, att Finlands regering uppfyllt de konstitutionella åtgärder, som ikraftträdandet förutsätter.

Överenskommelse om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Konungariket Sverige och Konungariket Norge

Prop. 2001/02:94
Bilaga 2

Konungariket Sverige och Konungariket Norge har med beaktande av Överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige angående proviantering av passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i Danmark, Finland, Norge och Sverige av den 16 december 1968, och

i syfte att komplettera överenskommelsens bestämmelser om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på korta rutter, samt för att effektivt kunna kontrollera den obeskattade försäljningen på sådana rutter, träffat följande överenskommelse.

Artikel 1

I denna överenskommelse förstås med

proviaivering: ombordtagande på ett fartyg av varor för försäljning eller servering till passagerare,

kort rutt: en fartygslinje mellan svensk hamn från norska gränsen i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till svenska gränsen i öster,

obeskattade varor: varor som vid tidpunkten för provianteringen inte är belagda med tull, skatt eller avgifter enligt de regler som gäller i Sverige eller Norge,

den nordiska provianteringsöverenskommelsen: Överenskommelse mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige angående proviantering av passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i Danmark, Finland, Norge och Sverige av den 16 december 1968.

Artikel 2

Överenskommelsen gäller passagerarfartyg som uteslutande går i trafik mellan hamnar i Sverige och Norge.

Artikel 3

Förbudet i artikel 3 a) i den nordiska provianteringsöverenskommelsen mot proviantering med andra obeskattade varor än tobaksvaror samt choklad och konfektyrer för försäljning ombord skall fortfarande gälla för fartyg som trafikerar korta rutter mellan Sverige och Norge. De behöriga myndigheterna i Sverige och Norge får dock på de villkor som anges i artikel 4 medge dispens från förbudet i fråga om fartygslinje mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster.

Artikel 4

Dispens enligt artikel 3 får endast medges fartygslinje som,

1. bedriver åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell, och
2. har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning.

Artikel 5

För fartygslinjer som medges dispens gäller den nordiska provianteringsöverenskommelsen.

Artikel 6

Avvikelser från denna överenskommelse får endast göras om de avtalslutande parterna är ense om det.

Artikel 7

Denna överenskommelse träder i kraft 30 dagar efter den dag då parterna har meddelat varandra att deras nationella konstitutionella krav för ikraftträdande har uppfyllts.

Artikel 8

Denna överenskommelse får sägas upp skriftligen med sex månaders uppsägningstid.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

Härigenom föreskrivs ifråga om lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

dels att 6 och 10 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny bestämmelse, 14 a §, av följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 14 § skall lyda ”Återkallelse”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Proviaivering med obeskattade gemenskapsvaror och med icke-gemenskapsvaror för försäljning ombord får inte avse spritdrycker, vin eller starköl på fartygslinje mellan svensk hamn från norska gränsen i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till svenska gränsen i öster.

På en sådan fartygslinje får obeskattad försäljning inte överstiga 20 cigaretter eller 10 cigariller eller cigarrer eller 50 gram andra tobaksvaror per passagerare.

Regeringen får medge undantag från bestämmelserna i första och andra styckena i fråga om viss fartygslinje.

Undantag från bestämmelserna i första och andra styckena *skall beviljas fartygslinje som*

1. går i trafik mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster,

2. bedriver åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell, och

3. har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning.

10 §

Tillstånd till proviantering beviljas av Tullverket.

Tillstånd till proviantering *och undantag enligt 6 § tredje stycket* beviljas av Tullverket.

14 a §

Tullverket får återkalla ett undantag enligt 6 § tredje stycket om förutsättningarna för att bevilja undantag inte längre finns.

¹ Senaste lydelse 1999:1332.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002. En fartygslinje som vid lagens ikraftträdande har ett undantag från de begränsningar som avses i 6 § första och andra styckena skall anses ha beviljats undantag enligt den nya lydelsen av 6 §.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 9 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

9 §²

En omsättning enligt 2, 2 a, 2 b eller 3 § av en vara anses som en omsättning utomlands, om

1. säljaren levererar varan till en plats utanför EG,
2. direkt utförsel av varan till en plats utanför EG ombesörjs av en speditör eller fraktförare,
3. en utländsk företagare förvärvar varan för sin verksamhet i utlandet och hämtar den här i landet för direkt utförsel till en plats utanför EG,
4. varan levereras till ett fartyg eller ett luftfartyg i utrikes trafik för bruk ombord på ett sådant fartyg eller luftfartyg eller för sådan omsättning som anges i 1 § tredje stycket,
 - 4 a. varan levereras till ett fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för försäljning ombord och avser sådana livsmedel eller livsmedelstillsatser som anges i livsmedelslagen (1971:511), dock inte punktskattepliktiga varor,
 5. varan omsätts på fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för konsumtion ombord,
 6. det är fråga om en leverans av varor av de slag som avses i 3 § lagen (1999:445) om exportbutiker och varorna är avsedda för försäljning i en sådan butik,
 - 6 a. det är fråga om en sådan försäljning som avses i 1 § andra stycket lagen om exportbutiker,
 7. varan är en personbil eller motorcykel som vid leveransen är tillfälligt registrerad enligt 23 § första stycket 1, 2 eller 3 lagen (2001:558) om vägtrafikregister,
 8. varan levereras för en sådan utländsk företagares räkning som inte är skattskyldig för omsättningen och leveransen görs inom ramen för ett garantiåtagande som företagaren gjort, eller
 9. varan levereras här i landet till en fysisk person som är bosatt eller stadigvarande vistas i ett annat land än ett EG-land, under förutsättning att
 - a. ersättningen utgör minst 200 kronor, och
 - b. säljaren kan visa att köparen har medfört varan vid resa till en plats utanför EG före utgången av tredje månaden efter den månad under vilken leveransen av varan gjordes.

Vid leverans av en vara inom landet till en fysisk person som är bosatt i Norge eller på Åland anses omsättningen som en omsättning utomlands endast om

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2001:568.

1. leveransen avser en vara eller en grupp av varor som normalt utgör en helhet och ersättningen utgör minst 1 000 kronor efter avdrag för skatt enligt denna lag som hänför sig till ersättningen och

2. säljaren kan visa att köparen i nära anslutning till leveransen fört in varan eller varorna till Norge eller till Åland och därvid enligt tullräkning eller liknande handling betalat skatt motsvarande skatt enligt denna lag.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen *begränsas på det sätt som anges* för proviantering i 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen *uppfyller de villkor som gäller* för proviantering i 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans som avses i första stycket 4 av punktskattepliktiga varor skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen uppfyller de villkor som gäller för proviantering i 7–9 §§ lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002.

Förteckning över remissinstanser beträffande promemorian Taxfreeförsäljning ombord på färjelinjer mellan Sverige och Norge

Prop. 2001/02:94
Bilaga 4

Efter remiss har följande lämnat yttrande över promemorians förslag: Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Dalarnas län, Sjöfartsverket, Tullverket, Riksskatteverket, Konkurrensverket, Statens Folkhälsoinstitut, Sveriges Redarförening, Sveriges Skeppshandlareförbund, Color Line AS, Fjordlinjen, Strömstads kommun, Lysekils kommun, Sotenäs kommun och Munkedals kommun.

Larviklinjen AS, Svenska Rederiaktiebolaget Öresund och Tanums kommun har inte hörsammat remissen.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

Härigenom föreskrivs ifråga om lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

dels att 6 och 10 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 14 § skall lyda ”Återkallelse”,

dels att det i lagen skall införas en ny bestämmelse, 14 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Proviaivering med obeskattade gemenskapsvaror och med icke-gemenskapsvaror för försäljning ombord får inte avse spritdrycker, vin eller starköl på fartygslinje mellan svensk hamn från norska gränsen i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till svenska gränsen i öster.

På en sådan fartygslinje får obeskattad försäljning inte överstiga 20 cigaretter eller 10 cigariller eller cigarrer eller 50 gram andra tobaksvaror per passagerare.

Regeringen får medge undantag från bestämmelserna i första och andra styckena i fråga om viss fartygslinje.

Undantag från bestämmelserna i första och andra styckena skall beviljas fartygslinje som

1. går i trafik mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster,

2. bedriver åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell, och

3. har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning.

10 §

Tillstånd till proviantering beviljas av Tullverket.

Tillstånd till proviantering och undantag enligt 6 § tredje stycket beviljas av Tullverket.

14 a §

Tullverket får återkalla ett beslut om undantag enligt 6 § tredje stycket om förutsättningarna för undantag inte längre finns.

¹ Senaste lydelse 1999:1332.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002. En fartygslinje som vid lagens ikraftträdande har ett undantag från de begränsningar som avses i 6 § första och andra styckena skall anses ha beviljats undantag enligt den nya lydelsen av 6 §.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 9 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

9 §²

En omsättning enligt 2, 2 a, 2 b eller 3 § av en vara anses som en omsättning utomlands, om

1. säljaren levererar varan till en plats utanför EG,
2. direkt utförsel av varan till en plats utanför EG ombesörjs av en speditör eller fraktförare,
3. en utländsk företagare förvärvar varan för sin verksamhet i utlandet och hämtar den här i landet för direkt utförsel till en plats utanför EG,
4. varan levereras till ett fartyg eller ett luftfartyg i utrikes trafik för bruk ombord på ett sådant fartyg eller luftfartyg eller för sådan omsättning som anges i 1 § tredje stycket,
 - 4 a. varan levereras till ett fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för försäljning ombord och avser sådana livsmedel eller livsmedelstillsatser som anges i livsmedelslagen (1971:511), dock inte punktskattepliktiga varor,
 5. varan omsätts på fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för konsumtion ombord,
 6. det är fråga om en leverans av varor av de slag som avses i 3 § lagen (1999:445) om exportbutiker och varorna är avsedda för försäljning i en sådan butik,
 - 6 a. det är fråga om en sådan försäljning som avses i 1 § andra stycket lagen om exportbutiker,
 7. varan är en personbil eller motorcykel som vid leveransen är tillfälligt registrerad enligt 23 § första stycket 1, 2 eller 3 lagen (2001:558) om vägtrafikregister,
 8. varan levereras för en sådan utländsk företagares räkning som inte är skattskyldig för omsättningen och leveransen görs inom ramen för ett garantiåtagande som företagaren gjort, eller
 9. varan levereras här i landet till en fysisk person som är bosatt eller stadigvarande vistas i ett annat land än ett EG-land, under förutsättning att
 - a. ersättningen utgör minst 200 kronor, och
 - b. säljaren kan visa att köparen har medfört varan vid resa till en plats utanför EG före utgången av tredje månaden efter den månad under vilken leveransen av varan gjordes.

Vid leverans av en vara inom landet till en fysisk person som är bosatt i Norge eller på Åland anses omsättningen som en omsättning utomlands endast om

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2001:568.

1. leveransen avser en vara eller en grupp av varor som normalt utgör en helhet och ersättningen utgör minst 1 000 kronor efter avdrag för skatt enligt denna lag som hänför sig till ersättningen och

2. säljaren kan visa att köparen i nära anslutning till leveransen fört in varan eller varorna till Norge eller till Åland och därvid enligt tullräkning eller liknande handling betalat skatt motsvarande skatt enligt denna lag.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen *begränsas på det sätt som anges* för proviantering i 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen *uppfyller de villkor som gäller* för proviantering i 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans som avses i första stycket 4 av punktskattepliktiga varor skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen uppfyller de villkor som gäller för proviantering i 7–9 §§ lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2002-01-09

Närvarande: f.d. justitierådet Hans Danelius, regeringsrådet Gustaf Sandström, justitierådet Dag Victor.

Enligt en lagrådsremiss den 20 december 2001 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg,
2. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Petter Classon.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg

6 och 10 §§

Enligt den föreslagna nya lydelsen av 6 § tredje stycket skall vissa fartygslinjer beviljas undantag från bestämmelserna i första och andra styckena. Beslut om sådana undantag skall enligt 10 § fattas av Tullverket. Undantag skall beviljas om vissa förutsättningar är uppfyllda såvitt gäller hamnarnas belägenhet och fartygslinjens trafiktäthet och transportkapacitet.

Av vad nu sagts följer att det inte är en fråga om en sedvanlig dispensregel. Lagrådet föreslår att stycket omformuleras enligt följande:

"Tullverket skall på ansökan besluta att bestämmelserna i första och andra styckena inte skall tillämpas om det är fråga om en fartygslinje mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster med åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell och kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning."

Det föreslagna systemet innebär att Tullverket har att fatta två beslut, nämligen först ett beslut om att bestämmelserna i första och andra styckena inte skall tillämpas och därefter ett beslut om provianteringstillstånd. Bestämmelserna kan dock inte anses hindra att dessa båda beslut fattas samtidigt när detta är lämpligt.

Med den av Lagrådet föreslagna formuleringen av tredje stycket i 6 § behövs ingen ändring av 10 §.

14 a §

Som en konsekvens av Lagrådets förslag avseende 6 § bör också den här aktuella paragrafen omformuleras, förslagsvis på följande sätt:

"Tullverket får återkalla ett beslut enligt 6 § tredje stycket om förutsätt- Prop. 2001/02:94
ningarna för att inte tillämpa paragrafens första och andra stycken inte Bilaga 6
längre föreligger."

Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 mars 2002

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Lejon, Lövdén, Bodström

Föredragande: statsrådet Lövdén

Regeringen beslutar proposition 2001/02:94 Proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på färjelinjer mellan Sverige och Norge